

Joh 16,12-15, søndag før pinse 2019

Kirkeåret er kommet til søndag før pinse. Vi er så å si på *opptakten* til Den hellige ånds høytid, og her kommer en liten *lekkasje*, en antydning av det som kommer med full kraft *neste* søndag:

Dette hellige evangeliet står skrevet hos evangelisten Johannes i det 16. kapitlet.

Jesus sa: Ennå har jeg mye å si dere, men dere kan ikke bære det nå. Men når sannhetens Ånd kommer, skal han veilede dere til hele sannheten. For han skal ikke tale ut fra seg selv, men si det han hører, og gjøre kjent for dere det som skal komme. Han skal herliggjøre meg, for han skal ta av det som er mitt, og forkynne det for dere. Alt det som min Far har, er mitt. Derfor sa jeg at han skal ta av det som er mitt, og forkynne det for dere. (Joh 16,12-15)

Slik lyder det hellige evangeliet.

Hvem er egentlig Gud? Når Jesus holder sin avskjedstale til disiplene kvelden før han skal lide og dø, snakker han om mange ting, men først og fremst prøver han å få disiplene til å begripe den mystiske enheten mellom seg selv og Faderen: «Alt

det som min Far har, er mitt.» Og dessuten, enheten med Den hellige Ånd, som ikke taler ut fra seg selv, men bare skal fortsette å forkynne Jesu eget budskap, det som han har fra sin Far. «Gud er én,» lyder den jødiske trosbekjennelsen. «Gud er én og *tre* i én,» lyder den kristne – og tar oss rett inn i det store *mysteriet Gud*.

Så hvorfor er det så om å gjøre å forklare denne merkelige treenigheten mellom Fader, Sønn og Hellig Ånd? Kan vi ikke bare si som jødene: Gud er én? Treenighetslæren har skapt trøbbel for kristne forkynnere fra dag én. Apostler og prester gjennom alle tider har surret og strevd med å forklare Guds vesen. Vi burde latt det være! Dogmer kan ikke romme mysteriet Gud, men fortellinger kan, og i dag har vi hørt en fortelling fra 1. Kongebok om profeten Elia og *hans* møte med Gud.

Forhistorien var slik: Elia, Jahves mest kraftfulle profet, hadde nettopp bekjempet 450 Baal-profeter. Han hadde påkalt Guds ild over brennofferet sitt, og Guds ild slo ned og fortærte brennofferet, og Elia beordret så de 450 Baal-profetene drept. Første Kongebok (kap 18) fremstiller det som en triumf. Elias Gud, Jahve, var suveren, og beviste det med drap og brann over

de stakkars, villfarne profetene som trodde på fruktbarhetsguden Baal.

Sett med våre øye, var Elias verk et blodig barbari, og vi må spørre: *Kan* Gud virkelig ha stått bak en slik massakre? Er dette den Gud vi bekjenner oss til? Likner ikke dette mer på den type gudstro vi i dag forbinder med blind fundamentalisme, der den rene lære er viktigere enn menneskeliv? Elia fikk da også en depressiv reaksjon etter de voldsomme opplevelsene. Han mistet helt livslysten og satte seg til å sture under en gyvelbusk; denne vakre, gulblomstrete busken som vokser vilt i det tørre middelhavsklimaet.

Da kommer Gud til ham. Ikke lenger som en fortærende ild, ikke som storm og jordskjelv. Nei, denne gangen sender Gud en engel med mat; brød og vann. «Stå opp og spis! Ellers blir veien for lang for deg,» sier engelen. Det er som om vi får møte en helt annen Gud, en Gud som viser moderlig omsorg. Og så ber Gud Elia skjule seg i en fjellsprekk, og mens han står der, stryker Gud forbi ham som en ånd, en mild susing, en «lyd av skjør stillhet,» som det står.

Hvordan *er* egentlig Gud? Det er som om Gud griper hånden til forfatteren av den brutale fortellingen, og sniker inn i et gudsbilde som er mykere, kanskje sannere og mer guddommelig i all sin skjøre stillhet, enn den brutale Gud som først er skildret.

Det har aldri vært lett å få grep om Gud. Bibelens fortellinger om Elia ble forfattet av jøder som levde i eksil i Babylon, bortført og underlagt restriksjoner på sin gudsdyrkelse. Kanskje var Elia-fortellingene et uttrykk for lengselen tilbake til Israels storhetstid da Gud grep kraftfull inn og rensket fiendene vekk fra landet? Kanskje var det bare en ønskedrøm, slik drømmer oppstår når man kjenner seg fanget og låst? Til tross for at man egentlig ønsker seg en barmhjertig Gud, oppstår forestillingene om en Gud som kan rydde opp, om nødvendig med vold.

Historien er eldgammel, og den gjentar seg gang på gang: Når menneske eller nasjoner føler seg truet, blir vold og inhumanitet plutselig legitimt, og så starter vi vår nidkjære prosess mot vår neste: Vi rensker opp, rydder ut og prøver å holde vårt territorium rent for dem som ikke hører til. I disse dager er det barn av IS-krigere som ikke får komme hjem. For 70 år siden var det barn av tyske soldater. Det er som om vi likevel ikke

bekjenner oss til det kristne budet om tilgivelse og nestekjærlighet, men igjen tyr til hevn og gjør våre hjerter harde.

«Ennå har jeg mye å si dere, men dere kan ikke bære det nå,» sier Jesus den siste kvelden før han skal lide og dø. «Men når sannhetens Ånd kommer, skal han veilede dere til hele sannheten.» Hva er «hele sannheten»?

I og med Jesu lidelse og død, får disiplene – og vi - et nytt gudsbilde: Gud er en Gud som kan dø! Gud er skjør stillhet, der han henger naglet til et kors. Gud er en stille susing, der han ånder ut. Gud er ikke lenger en bombastisk, selvrettferdig og suveren Gud. Han har lagt seg i våre hender og gjort seg avhengig av vår barmhjertighet. Gud er en av disse minste små som vi har fått ansvar for. Gud har gjort oss ansvarlig for vår nestes liv og velferd.

Hvordan er Gud, egentlig? Fordi Bibelens fortellinger om Gud er så mangfoldige og motstridende, er det kanskje ikke så dumt med tanken på Gud som tre ulike personer i én: Gud er hellig og kraftfull, men Gud er også skjør og dødelig og Gud er den alltid nærværende hellige Ånd som lar oss se våre egne liv i lyset fra den oppstandne Jesus Kristus.

Og hvem er *vi*, egentlig? Jo, vi er som Elia; troende til å utøve vold og ønske hevn over våre fiender, men vi er også utsatt for melankoli og motløshet. Også vi trenger den milde skyggen fra en lysende gyvelbusk å skjule oss under når livet blir for hardt. Også vi trenger å bli møtt med omsorg fra en Guds engel som byr oss på nybakt brød og friskt vann. «Stå opp og spis! Ellers blir veien for lang for deg,» sier engelen. Vi har mye å gjøre og langt å gå i denne verden hvor Gud så håpefullt har plassert oss. Vi trenger styrke underveis. I dag kommer Jesus til oss på nytt og byr oss på himmelsk mat og fellesskap rundt alterbordet, så vi igjen kan reise oss og gå dit Gud vil lede oss.

La oss reise oss og bekjenne vår hellige tro. Nikenum 979.1